

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2015-08-12

Mål nr M 4524-14

KLAGANDE

Yvonne Rudinsson
Hovgårdsvägen 13
352 44 Växjö

MOTPART

Länsstyrelsen Hallands län
301 86 Halmstad

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Hallands län beslut 2014-11-10 i ärende nr 535-130-13, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande om att söka tillstånd till vattenverksamhet vid Horsabäcks kvarn på fastigheten Laholm Horsabäck 1:2

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver länsstyrelsens beslut 2014-11-10 i ärende nr 535-130-13

Dok.Id 288248

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänersborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 08:00-16:00 -

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Hallands län förelade den 10 november 2014 Yvonne Rudinsson att senast den 31 maj 2016 vid mark- och miljödomstolen ansöka om tillstånd till vattenverksamhet avseende vattenkraftverket på fastigheten Laholm Horsabäck 1:12 med tillhörande damm i outrett vattenområde.

YRKANDEN M.M.

Yvonne Rudinsson har yrkat att länsstyrelsens föreläggande ska undanröjas och ärendet eventuellt återförvisas till länsstyrelsen för ny prövning.

Länsstyrelsen har bestritt ändring.

Yvonne Rudinsson åberopat vad hon anfört i länsstyrelsen samt har anfört bl.a. följande till utveckling av sin talan.

Det framgår inte på något sätt att länsstyrelsen beaktat hennes bemötanden och nya uppgifter i en andra skrivelse till länsstyrelsen. Hon vet därför inte länsstyrelsens inställning till vad hon framfört och att hon är hänvisad att få argumenten prövade först i andra instans. Hon hade muntligt anstånd att yttra sig till den 7 november 2014 och föreläggandet är daterat första arbetsdagen därefter. Det är inte lämpligt att bristen ska läkas genom skriftväxlingen i andra instans med hänsyn till att det fordras prövningstillstånd för att få saken prövad i nästa domstolsinstans. Vidare utesluter såväl utformningen av beslutet i föreläggandet som vad länsstyrelsen anför i sin motivering till beslutet möjligheten att ansöka om lagligförklaring av vattenanläggningen. En sådan ändring bör ske i första instans.

Vidare ska föreläggandet undanröjas på den grunden att hon med tillräcklig säkerhet visat att verksamheten kan bedrivas med stöd av urminnes hävd och därmed omfattas av 5 § införandelagen och att verksamheten till följd härav har rättskraft enligt 24 kap. 1 § miljöbalken och således är att jämställa med en tillståndsgiven verksamhet.

Slutligen ska föreläggandet undanröjas på den grunden att det inte är rimligt att ålägga henne att söka tillstånd till verksamheten, när hon löper risk att utan egen förskyllan göra sig skyldig till brott mot ett till tillståndet kopplat villkor, som är straffsanktionerat, och som hon i vissa lägen saknar faktisk och praktisk möjlighet att följa.

Det är numera klarlagt att urminnes hävd är att jämställa med ett gällande rättskraftigt tillstånd enligt 5 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken (se bl.a. mark- och miljödomstolens avgörande den 19 augusti 2014 i mål nr M 2239-14). Det ankommer på henne att styrka att urminnes hävd föreligger, dvs. att vattenverksamheten inte förändrats efter 1881 med avseende på såväl anläggningen som verksamheten.

Vattenverksamhetsutredningen hänvisar i sitt delbetänkande till den av henne hos länsstyrelsen åberopade kommentaren av Klintberg och anför att när det gäller urminnes hävd föreligger inte något absolut krav på skriftlig dokumentation, utan bevisningen kan fullgöras även genom utredning om att viss vattenhushållning sedan lång tid tillbaka tillämpats vid byggnaden utan invändning från motstående intressen.

Det har bedrivits verksamhet vid Horsabäcks kvarn sedan 1700-talet. Hon vill framhålla det avtal från 1896 som styrker att i vart fall från 1875 har en jordfast sten bestämt dämmningsgränsen. I senare tid har denna dämmningsgräns med modern mätning uttryckts till att vara 60 m. Någon invändning mot dämningen och dammen har inte gjorts i gången tid. Istället har markägaren på andra sidan av ån lämnat sitt medgivande. Dessutom har fiskevårdsområdesföreningen inte haft något att invända mot skibordets krön i vår överenskommelse om anläggning av fiskvägen. Den snickare som 1996 bytte ut delar av dämnet har nu uppgett att min far Robert Rudinsson noga påpekat för honom att dämnet inte på något sätt fick bli högre eller dämna mer än det befintliga dämnet före reparationen. Såväl det tidigare dämnet som det nuvarande är utfört i tjocka ekbrädor, vilket talar för lång hållbarhet. En nära släkting född 1925 och uppväxt på fastigheten, har uppgett att någon reparat-

ion av dämnet inte utfördes 1940. Det är därför troligt att den fotodokumenterade reparationen utfördes vid moderniseringen 1930. Efter 1896 har således dämnet reparerats 1930 och 1996. Vid reparationen 1996 ersattes vissa trästockar i dammen av nya sådana. Det talar för att skibordets krön alltsedan 1875 ligger på samma nivå. Sammanfattningsvis är det med tillräcklig styrka visat att dämnet och därmed den naturliga dammen varit oförändrad i vart fall sedan 1875 och att anläggningen därmed vilar på hävdvunnen rätt som är att jämställa med ett tillstånd och att hon således har rätt att bibehålla dammen i nuvarande skick och att fortsätta att dämna till nivån 60 m. År 1926 ersattes det tidigare vattenhjulet av två turbiner, varav en likströmsturbin. I samband härmed skedde viss ombyggnation. Årsproduktionen vid kraftverket uppgår idag till ca 160 000 kWh.

Före 1882 fanns inte några kraftverk för elproduktion. Den omständigheten att vattenkraften då användes för att driva kvarn och såg och numera för kraftproduktion är enligt de av mig i länsstyrelsen åberopade avgörandena i Högsta domstolen inte något hinder för att anse att den nuvarande vattenbortledningen kan grundas på urminnes hävd. Enligt den av mig i länsstyrelsen åberopade utredningen från 1946 av P. Johanssons Ingenjörbyrå i Växjö fanns vid den tiden installerade två turbiner med en kapacitet om 38 kW samt en mindre turbin för produktion av el. Turbindrift inleddes enligt artiklar 1930. De renoverade turbiner som nu är i drift från 1997 har också utifrån de förhållanden som gäller en kapacitet om 38 kW. Enligt det företag som skötte installationerna 1997 är turbinernas slukförmåga vid maximalt utnyttjande ca 1,6 m³/s. Slukförmågan för de tidigare insatta turbinerna är beräknad något högre. Fallhöjden, mätt utifrån vattenståndet i turbinavloppet vid full drift, ligger enligt 1946 års utredning på 2,95 m. Eftersom skibordet legat på samma höjd i vart fall från 1875, får det antas att de vattenhjul som fanns vid den tiden var anpassade att maximalt utnyttja vattentillgången och att vattenbortledningen var densamma som vid turbindrift. Rätt till nuvarande avledning föreligger enligt urminnes hävd.

I fråga om vattenbortledningens kan konstateras att under perioden oktober till och med april är vattenföringen i ån så stor att varken förr eller nu allt vatten kan tillgodogöras i verksamheten, utan det har varit och är en kontinuerlig avbördning över

skibordet. Under perioden maj - september åberopar hon vad hon anfört till länsstyrelsen. Under denna period kan kraftverket nu vara avstängt i omgångar under ett inte oansenligt antal dagar. Under 2013 var exempelvis kraftverket avstängt ca 60 dagar på grund av ringa tillrinning från Oxhultssjön. Sammantaget visar det anförda att kontinuiteten i vattenbortledningen är i stort densamma sett över dygnet nu som tidigare med det undantaget som jag angivit rörande dagtid under sommaren. Å andra sidan följs rådande praxis rörande vattenhushållning. Det är styrkt att verksamheten har stöd i urminnes hävd.

Det förekommer fiskvandring i Smedjeån; bl.a. av lax. 1996 uppfördes en fiskväg vid anläggningen. Fiskvägen utfördes i samråd med länsstyrelsens fiskeriintendent och var när den byggdes den modernaste i sitt slag.

DOMSKÄL

Frågan om lagligheten av äldre vattenanläggningar och den verksamhet som bedrivs vid sådana är och har varit föremål för en rad processer. Frågan har även behandlats i praxis och i Vattenverksamhetsutredningens betänkande SOU 2013:69. Åsikterna är många och då inte minst när verksamhetsutövaren som grund för att anläggningarna och verksamheten är laglig åberopar urminnes hävd.

Urminnes hävd är ett institut som förekommer i tidigare lagstiftning (1734 års jordabalk). Grunden för urminnes hävd är en lång och obestridd (okvald och ohindrad) besittning. Den som med äganderätt hävdat ett område under lång tid kan således åberopa urminnes hävd. Enligt fast praxis krävs att hävden utövats i minst 90 år (motsvarande två mansåldrar) för att urminnes hävd ska kunna göras gällande. Institutet urminnes hävd utmönstrades genom 1972 års jordabalk, men sådan urminnes hävd som då förelåg är fortfarande giltig.

Reglerna om urminnes hävd återfanns, som angetts ovan, i jordabalken, vilken lagstiftning främst tar sikte på grannelagsrättsliga förhållanden. Vidare ligger i sakens natur att urminnes hävd inte uppkommer till följd av någon domstols- eller myndighetsprövning. Det kan därför hävdas att urminnes hävd inte utgör en sådan

rättighet som kan åberopas gentemot det allmänna och inte heller omfattas av 5 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken (MP; enligt vilken bestämmelse tillstånd m.m. som meddelats före miljöbalkens ikraftträdande ska fortsätta att gälla och anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i miljöbalken).

Sådana synpunkter har även framförts i doktrinen (se bl.a. Christina Olsen Lund: Tvenne gånger tvenne ruttna gärdesgårdar (CERGU 2013) och Kammarkollegiets PM, Frågor angående institutet urminnes hävd och dess betydelse i ljuset av miljöbalkens bestämmelser, den 18 december 2012). Även motsatta åsikter har emellertid framförts (se bl.a. Rolf Strömberg: Vattenlagen med kommentar, 1984, s. 360 och Lennart af Klintberg: Om byggande i vatten enligt 2,3 och 5 kap. Vattenlagen, 1955, s. 173 f.)

Åsikten att urminnes hävd är en rättighet som kan jämföras med ett tillstånd har fått gensvar i rättspraxis. Bedömningen får anses ha visst fog för sig då det är rimligt att ge det enskilda intresset företräde då det föreligger osäkerhet beträffande rättsläget. De rättsfall som f.n. får anses vägledande beträffande urminnes hävd (och privilegiebrev) är Mark- och miljööverdomstolens domar den 19 april 2012, MÖD 2012:26 – 28. Ledning kan även hämtas bl.a. från rättsfallen rörande Lövdala kvarn (M 6301-13), Blomfors kraftverk (MÖD 2007:39) och Blankaströms kraftverk (M 632-13).

Sammanfattningsvis gäller enligt praxis att urminnes hävd anses utgöra en med tillstånd jämförbar rättighet vad gäller vattenanläggningar, men att det ankommer på verksamhetsutövaren att styrka att urminnes hävd föreligger och att senare ombyggnader av någon omfattning av en äldre vattenanläggning inte sällan gör att vattenanläggningen inte längre har sådan utformning att urminnes hävd kan åberopas. Då de flesta äldre vattenanläggningar för utvinning av vattenkraft har byggts om och modifierats för turbindrift efter förra sekelskiftet gör sistnämnda förhållande att urminnes hävd mycket sällan kan åberopas framgångsrikt.

Vad gäller den fortgående vattenverksamheten vid en vattenkraftsanläggning – dvs. bortledning av vatten samt reglering av vattenstånd och vattenframrinning – har i de

ledande rättsfallen korrekt konstaterats att en ansökan om lagligförklaring endast kan avse en vattenanläggning (jmf 18 § MP) och att en prövning av den fortgående vattenverksamheten därför ska ske enligt de vid prövningstillfället gällande bestämmelserna. Samma förhållande gällde enligt 1983 års vattenlag (jfr Rolf Strömberg: Vattenlagen, en kommentar s 77). Det anförda tar emellertid endast sikte på vad som gäller vid prövning och har ingen bäring på omfattningen av urminnes hävd. Istället gäller att urminnes hävd – om institutet accepteras som en med tillstånd jämförbar rättighet – även omfattar den fortlöpande vattenverksamheten. Även här gäller emellertid självklart att det åligger verksamhetsutövaren att visa att vattenverksamheten bedrivits på samma sätt och inte ändrats på beaktansvärt sätt under åren.

Som angetts ovan är verksamhetsutövaren bevisskyldig för ett påstående om urminnes hävd. Yvonne Rudinsson har i målet gjort gällande att verksamheten vid Horsabäcks kvarn bedrivits på ungefär samma sätt sedan åtminstone 1880 och i sammanhanget presenterat en del handlingar. Av vad som sålunda och i övrigt framkommit får anses utrett att det sedan länge funnits ett dämme över Smedjeån vid kvarnstället. Det är omöjligt att slå fast vid vilken tidpunkt dämmet uppfördes, men tillgängliga uppgifter tyder på att det funnits ett dämme på platsen före 1880. Vad gäller dämmets höjd tyder vidare innehållet i det återopade köpebrevet från 1896 (vari hänvisas till en jordfast sten) på att den restaurering som skedde vid denna tidpunkt inte ändrade den dänningsnivå som gällt sedan tidigare. Vad Yvonne Rudinsson anför talar vidare för att dänningsnivån inte heller ändrats senare. Mer ingående bevisning i nämnda frågor torde inte kunna uppbringas och Yvonne Rudinsson får här anses ha fullgjort den bevisbörda hon rimligen kan åläggas. Angivna uppgifter om dämme och dänningshöjd får därför tas för goda. Dämmet är idag utfört av grovhuggna ekbrädor/stockar och det saknas anledning anta att det varit utfört på ett annat sätt tidigare.

Vattenbortledningen på slutet av 1800-talet skedde för drift av kvarn och såg. Under 1900-talet har verksamheten successivt förändrats och utgörs nu helt av elkraftsproduktion. Yvonne Rudinsson har gjort gällande att sättet för och

omfattningen av vattenbortledning inte har förändrats när verksamheten som sådan har förändrats. Detta påstående framstår dock inte som sannolikt. Istället torde det helt säkert vara så att – som även länsstyrelsen anfört – den tidigare mera intermittenta vattenbortledningen har ersatts av en mer kontinuerlig sådan. Detta har ofrånkomligen medfört konsekvenser för vattenframrinningen förbi kvarnen. Anläggningen och driften av denna har också förändrats när en fiskväg utfördes 1996.

Det anförda leder till bedömningen att den verksamhet som idag bedrivs vid Horsabäcks kvarn inte kan anses laglig till följd av urminnes hävd. Samtidigt gäller emellertid att dämnet, den i sammanhanget mest betydelsefulla anläggningsdelen, får anses laglig och att anläggningen kompletterats med en modern och – såvitt framkommit – väl fungerande fiskväg genom vilken enligt uppgift släpps ett flöde motsvarande medellågvattenföringen (eller tillrinningen om den är mindre). En tillstånds/laglighetsprövning av anläggningen skulle därför sannolikt inte medföra någon beaktansvärd förändring varken vad gäller driften eller anläggningarnas utseende. En domstolsprövning framstår därför som föga angelägen. Vid sådana förhållanden får länsstyrelsens föreläggande anses vara mer ingripande än vad som behövs (jfr 26 kap. 9 § miljöbalken). Länsstyrelsens beslut bör därför upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (DV427)

Överklagande senast den 2 september 2015

Göran Stenman

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Göran Stenman, ordförande, och tekniska rådet Roger Ödmark. Föredragande har varit beredningsjuristen Frances Voon.

Delg.kv.

FÖRELÄGGANDE

1 (4)

2014-11-10

535-130-13

Yvonne Rudinsson
Hovgårdsvägen 13
352 44 Växjö

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
R4

INKOM: 2014-12-12
MÅLNR: M 4524-14
AKTBIL: 3

Föreläggande om att söka tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap miljöbalken, Horsabäcks kvarn, Horsabäck 1:2, Laholms kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län förelägger med stöd av 26 kapitlet 9 och 11 kapitlet 9 § miljöbalken Yvonne Rudinsson, pers.nr 19550831-4647, att:

Senast den 31 maj 2016 till mark- och miljödomstolen ansöka om tillstånd till vattenverksamhet avseende vattenkraftverket på fastigheten Horsabäck 1:2, Laholms kommun, med tillhörande damm i outrett vattenområde.

Hur beslutet får överklagas

Länsstyrelsens beslut kan överklagas skriftligt till Mark- och miljödomstolen, Vänersborgs tingsrätt. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen i Hallands län, som måste ha fått skrivelsen inom tre veckor från den dag då Ni fick del av beslutet. I annat fall kan överklagandet inte tas upp till prövning. Av överklagandet ska framgå vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som Ni begär. Ni bör också tala om varför beslutet ska ändras. Finns handlingar eller annat till stöd för överklagandet bör dessa bifogas.

Ärendet

Länsstyrelsen begärde i skrivelse den 2013-01-14 att Yvonne Rudinsson, ägare till Horsabäcks kvarn, skulle inkomma med handlingar som visar att tillstånd finns till den vattenverksamhet som bedrivs i Smedjeån på fastigheten Horsabäck 1:2 i Laholms kommun. Smedjeån har pekats ut som ett särskilt värdefullt vattendrag ur nationellt perspektiv av både Fiskeriverket och Naturvårdsverket (sträckan Ränneslöv-Hishult). Ån är livsmiljö för ett antal hotade arter som t ex. havsnejonöga och ål.

Som stöd för verksamhetens laglighet åberopar Yvonne Rudinsson urminnes hävd grundad på följande omständigheter:

Horsabäcks kvarn omnämns för första gången i en anteckning från en rättegång vid Höks härads tings- och synerätt 1749-1750. Kvarnen byggdes om 1860, men brann ner 1871 eller 1872 och återuppfördes omgående. Dämnet finns utmärkt på lagaskifteskartan 1875 och restaurerades 1896 till samma höjd som tidigare. Kvarnen moderniserades 1912 och 1929. Kvarnen byggdes om till nuvarande utformning 1940.

Den mängd vatten som avletts till verksamheten kan oavsett moderniseringen förutsättas vara densamma även när vattenhjulen ersattes av turbiner.

Tillämpliga bestämmelser

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet över vattenverksamheter och vattenanläggningar enligt 11 kap miljöbalken. Med vattenverksamhet avses bland annat uppförande, ändring, lagning och utrivning av dammar eller andra anläggningar i vattenområde, samt bortledande av vatten från vattenområde. Vattenanläggning är sådan anläggning som tillkommit genom vattenverksamhet. För all vattenverksamhet krävs tillstånd enligt miljöbalken om inte annat följer av andra bestämmelser. Länsstyrelsen bedömer att Yvonne Rudinsson bedriver tillståndspliktig verksamhet. Hon har därför att visa att giltigt tillstånd föreligger.

Frågor om tillstånd till vattenverksamhet och rättskraften i tillstånd regleras i 11 och 24 kap miljöbalken samt lagen om införande av miljöbalken. I den senare anges att den som äger en anläggning som har tillkommit utan tillstånd får begära prövning av anläggningens laglighet hos mark- och miljödomstolen.

Enligt 26 kap 9 § miljöbalken kan tillsynsmyndigheten meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att miljöbalkens bestämmelser ska efterlevas.

Om en vattenanläggning har tillkommit utan tillstånd enligt vattenlagen eller motsvarande äldre lagstiftning eller om tillståndsfrågan beträffande en sådan anläggning är oklar får, enligt 17 § lagen om införande av miljöbalken, den som äger anläggningen eller avser att nyttja den för vattenverksamhet begära prövning av anläggningens laglighet hos mark- och miljödomstolen. Om tillstånd begärs för att ändra anläggningen som har tillkommit utan tillstånd före miljöbalkens ikraftträdande ska ansökan samtidigt göras om prövning av anläggningens lagenlighet.

Länsstyrelsens bedömning

Av 5 § lagen om införande av miljöbalken framgår att tillstånd som meddelats enligt tidigare lagar ska fortsätta gälla. Yvonne Rudinsson har inte anfört att hennes vattenverksamhet skulle ha något tillstånd enligt nuvarande eller äldre lagstiftning. Av inlämnade handlingar framgår heller inte att prövning har gjorts av den specifika anläggningen. Yvonne Rudinsson har istället anfört att hennes rätt grundas på urminnes hävd och att detta ska jämföras med en tillståndsdom.

Urminnes hävd är ett juridiskt begrepp som definieras i äldre jordabalken (1734), en lag om fast egendom. Jordabalkens regler om urminnes hävd upphävdes den 1 januari 1972.

2014-11-10

535-130-13

Hävd kan ge rättigheter till fastighet, egendom och servitutsliknande rättigheter såsom att få dämna över annans fastighet. Institutet urminnes hävd kan ge ett skydd gentemot andra enskilda intressen t.ex. om någon annan hävdar äganderätt till egendom, damm eller liknande men kan inte användas i fråga om verksamhet (t.ex. avledning av vatten för turbindrift).

Urminnes hävd grundar sig inte på någon prövning utan på ett icke ifrågasatt ägande. Rätt som uppkommit genom urminnes hävd uppnår därför inte status av ett s.k. miljötillstånd med den rättskraft som detta medför (se exempelvis Mark- och miljööverdomstolens dom i mål nr M 2350-11). Länsstyrelsen bedömer mot denna bakgrund att Yvonne Rudinsson inte kan åberopa urminnes hävd för sin verksamhet.

Länsstyrelsen noterar upplysningsvis att en förutsättning för att alls kunna åberopa urminnes hävd är att anläggningen förblivit oförändrad. Yvonne Rudinsson uppger att dämnet finns utmärkt på lagaskifteskartan från 1875 samt att den mängd vatten som avletts till verksamheten kan förutsättas ha varit densamma under hela tiden, men har inte uppvisat något belegg för omfattning och utseende på dämme och magasin. Vid jämförelse av lagaskifteskartor från 1875 (lantmäteriets beteckning M84-16:1 resp. M84-16:2) samt häradsekonomisk karta från 1920-talet gentemot fastighetskartor från 1960-talet och 2013 framkommer att formen och storleken på magasinet samt de båda åfärorna varierat och att det inte med säkerhet går att säga att ingen ändring skett under denna tidsperiod.

Yvonne Rudinsson åberopar en dom från Miljööverdomstolen från 2005 till stöd för sin uppfattning. Länsstyrelsen vill dock upplysa om att rättsläget har förändrats sedan 2005 och att en vattenkraftsanläggning med turbindrift idag inte anses kunna likställas med en kvarnverksamhet (MÖD 6301-13, MMD 4219-12). Verksamheten idag skiljer sig på ett avgörande sätt från en kvarns mera intermittenta användning och frågan om urminnes hävd saknar betydelse för bedömningen av kraftverkets nuvarande utförande, drift och reglering.

Länsstyrelsen bedömer följaktligen att Yvonne Rudinsson bedriver tillståndspliktig verksamhet utan tillstånd. Vid en tillståndsprövning enligt miljöbalken tas hela verksamheten upp till prövning. Det är endast vid en sådan process som det kan avgöras om verksamheten är förenlig med miljöbalken och EUs ramdirektiv för vatten och vilka villkor om skyddsåtgärder eller försiktighetsmått i övrigt som ska gälla. Ett tillstånd medför en juridisk rättighet att bedriva verksamheten enligt de villkor som reglerar tillståndet. Ett tillstånd medför en trygghet för verksamhetsutövaren att bedriva verksamheten och skyddar denna mot ytterligare krav och inskränkningar i de delar som är prövade. Att verksamheten får ett tillstånd med villkor för kraftproduktion är en förutsättning för såväl länsstyrelsens tillsynsverksamhet som för verksamhetsutövarens egenkontroll. Yvonne Rudinsson ska därför föreläggas att söka ett sådant tillstånd.

Information

Länsstyrelsen kommer att begära att få detta föreläggande inskrivet i fastighetsregistret. Det betyder att föreläggandet följer fastigheten vid en eventuell försäljning eller annan överlåtelse.

I detta ärende har miljövårdsdirektör Henrik Frindberg varit beslutande och miljöhandläggare Helen Thorstensson har varit föredragande. I ärendet har även länsjurist Tina Risberg deltagit.

Henrik Frindberg

Helen Thorstensson

Kopia:

Havs- och vattenmyndigheten
Miljö- och byggnadsnämnden, Laholms kommun

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.